

Training

Gedeelde Verklarende Analyse meer dan een model

Regio Twente

Marijke Vredeveld

molendrift

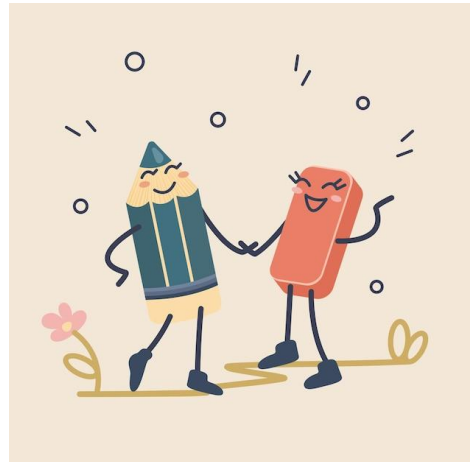
Wat gaan we vandaag samen doen?

- Kennismaking
- Om er samen in te komen: Introductiefilm (15 minuten)
- Het proces van een Gedeelde Verklarende Analyse
- Wat is een Gedeelde Verklarende Analyse?
- Samen oefenen

Even voorstellen en...

- Wie ben je? Welke rol heb je en waar?
- Wat is je beeld van een (verklarende) analyse?
- Hoe leggen jullie nu je probleemanalyse vast?
- Wat verwacht je van deze training?

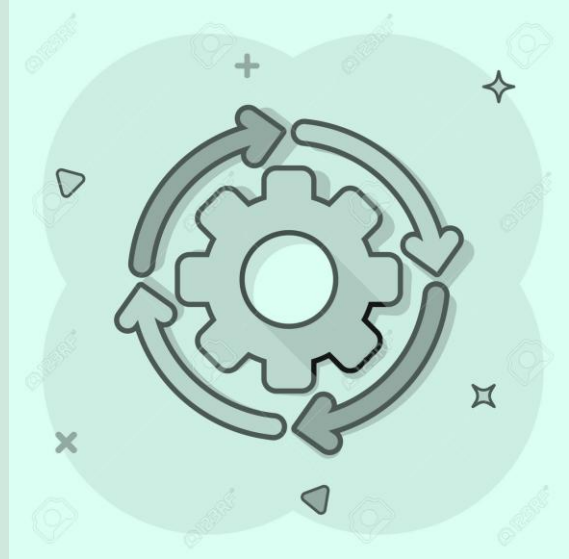

Hoe kijken we (introdunctie)

Verklarende analyse

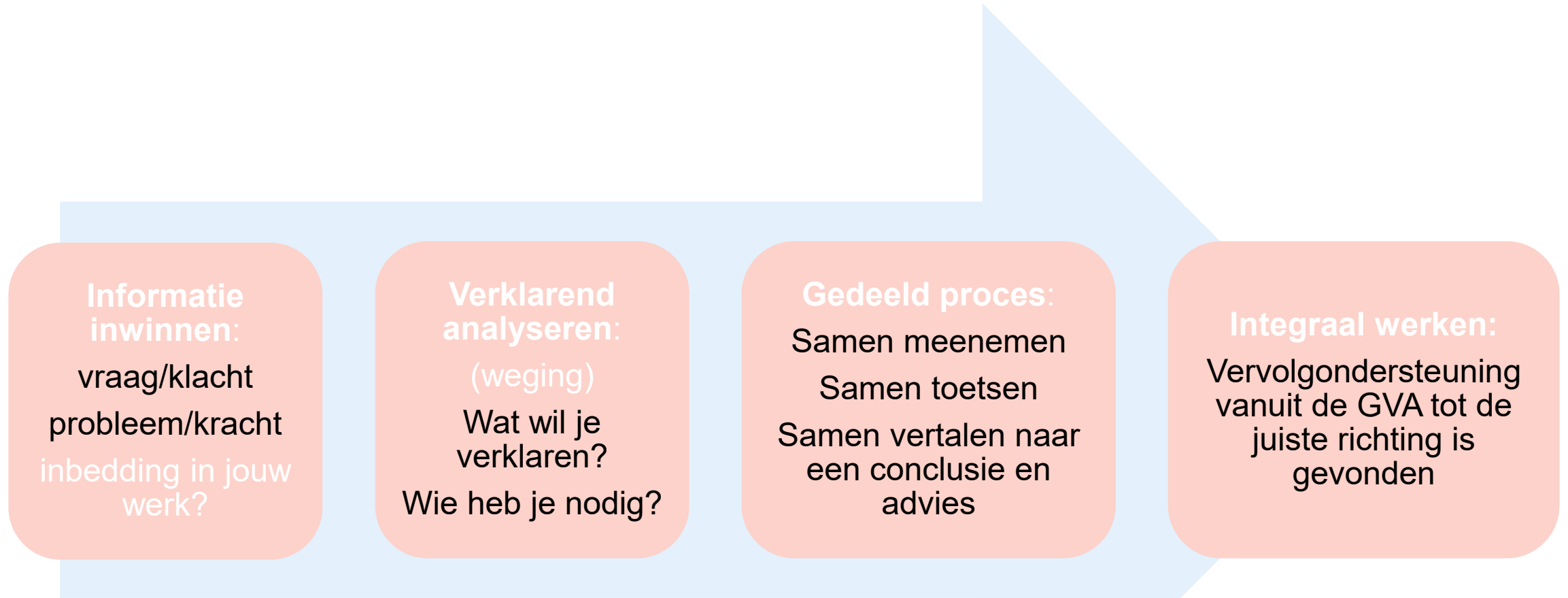
Meer dan een ingevuld model...

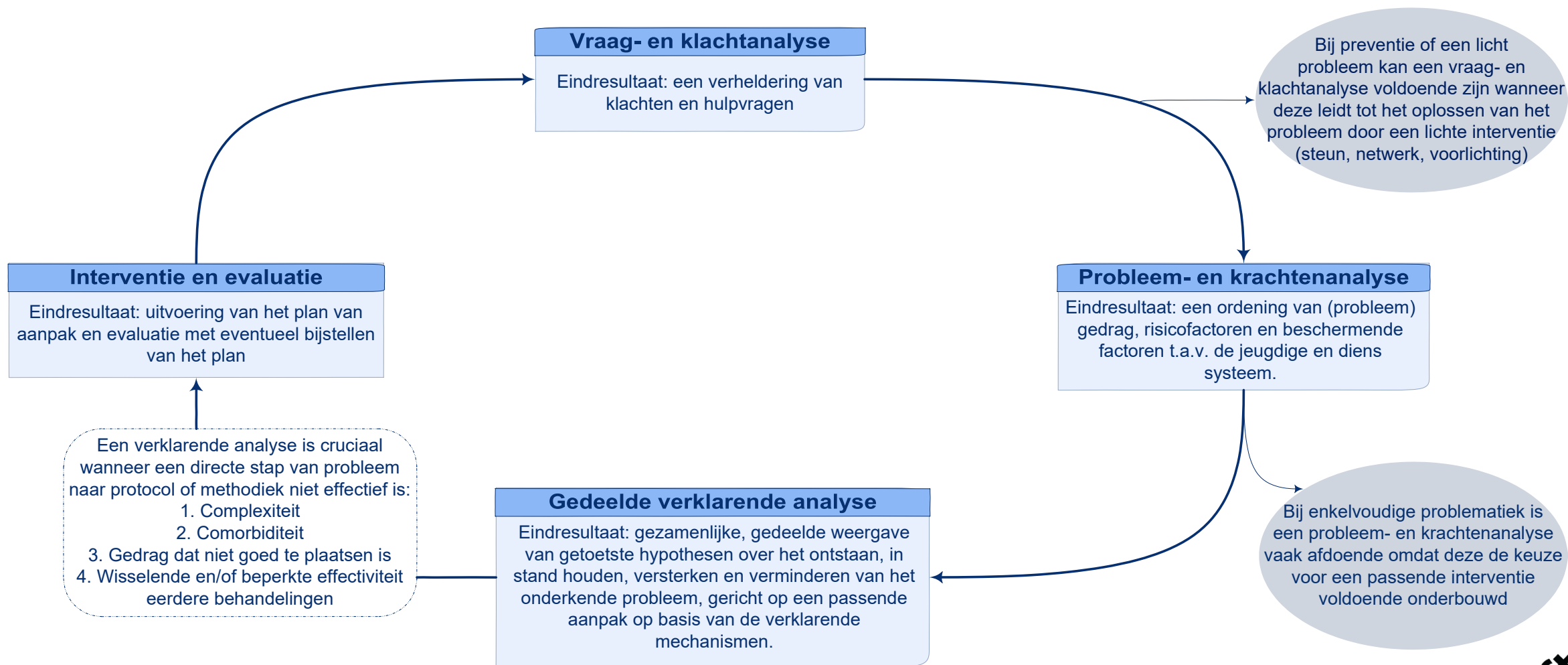
Subtitel

molendrift

Proces:

Proces van vraag naar aanbod

Welk probleem verklaren we?

Een gedeelde verklarende analyse:

- ✓ Streeft altijd naar een gedeeld beeld en oplossingsrichting met ouders en jongeren en hun netwerk, en vervolgens ook met de betrokken hulpverleners
- ✓ Maakt anders transparant wie welke visie heeft met welke onderbouwing
- ✓ Richt de analyse (en het schema/ verslag) altijd op het probleem dat zorgt voor de stagnatie (en de oplossing):
 - Jeugdige
 - Jeugdigen en het gezin (netwerk)
 - Het gezin en het systeem van hulpverlening *
 - Het gezin en het maatschappelijke systeem *

• * ecosysteem: de sociale en digitale infrastructuur die kinderen, gezinnen en professionals nodig hebben om elkaar te steunen en van elkaar te leren; Op de groei, beweging van 0

Belangrijke principes in het werken met een GVA:

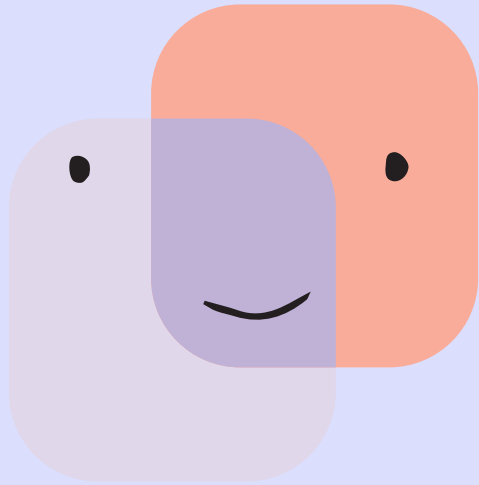
- **Samenwerking met jeugdige en ouders:** Een verklarende analyse maak je altijd samen met jeugdige en ouders.
- **Transparantie:** Pas toe en leg uit.
- **Ethisch handelen:** First do no harm, breng geen schade toe.

Richtlijnen

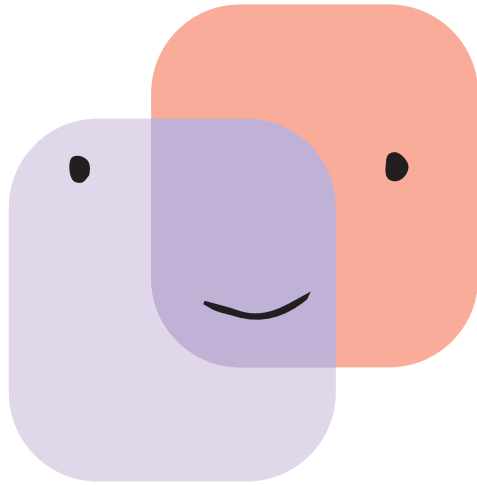
- <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/beslissen-over-uithuisplaatsing-en-terugplaatsing/beslissen-over-uithuisplaatsing/>
- <https://richtlijnenjeugdhulp.nl/samen-beslissen-over-passende-hulp/>

Het schema

Praktische punten

Samen 1 analyse

Activeer account samen1analyse (<24 uur)

Log altijd in op:

<https://training.samen1analyse.nl/login?redirect=%2Fdocuments>

Geldig tot 5 maart 2026

Onder je account bij 'help' snelstart

Meer uitdaging?: maak een VA in de tool

Level 10: voeg ons toe als betrokkene(n)

Start met:

Hulpvraag:

Weging: gezamenlijk/apart formuleren, eigen taal van de betrokkene(n), mate van sturing

Klachtgedrag/reactie omgeving:

Weging: aanleiding met elkaar in gesprek te gaan, waar een redelijke mate van overeenstemming is met elkaar.

Klachtgedrag en gevolgen op omgeving

Hulpvraag

Moeder: Wat moet ik doen om mijn kind bij me te houden?
Oma: geef mijn dochter voldoende tools om haar kind goed op te voeden.
GI: is het verstandig voor deze moeder dat haar (ongeboren) kind kan houden?

Gegevens

Datum: 26-03-2024
Voor: oefenen
Opstellers: Fon van Dusschoten, Aafke Hoekstra

Klachtgedrag gerelateerd aan de hulpvraag

weglopen bij kritiek. Onzekerheid, weet niet wat er van verwacht wordt. Fysiek agressief als een ander onveilig is voor haar, sterk confronterend is.

Gevolgen op omgeving (reactie)

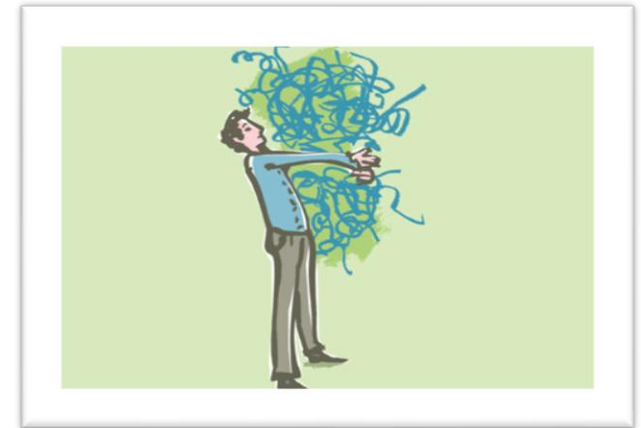
Niet accepteren wat moeder doet. Het is duidelijk wat deze moeder wel en niet kan.

In groepjes oefenen aan de hand van de voorbeeld casus:

- Welke hulpvraag en van wie?
- Is er consensus bij alle betrokkenen over de hulpvraag?
- Welk klachtgedrag is handig te verklaren?
- Wat is de reactie van de omgeving op het klachtgedrag?

Redelijk stabiele informatie:

- Persoonskenmerken/karaktereigenschappen
- Leergeschiedenis
- Gezinsfactoren
- Hulpverleningsgeschiedenis

Stabiele factoren

Persoonsfactoren

Introvert
volgzaam
moeite met 'opkomen voor zichzelf'
Engelssprekend, maar verstaat de Nederlandse taal.
In eerder onderzoek moeilijk leerbaar, maar er is onvoldoende rekening gehouden met haar culturele achtergrond en taalvaardigheden.
Gemotiveerd: wil graag haar best doen om de kinderen te bieden wat ze nodig hebben.

Leergeschiedenis

UHP van haar kindje op 17 jarige leeftijd, 8 weken na de geboorte. Geen goede ervaringen met hulpverlening tijdens haar puberteit. Op 2 jarige leeftijd gevlucht uit vanwege onveiligheid. Heeft in verschillende landen gewoond. In heeft een healing/duiveluitdrijving van haar ongeboren baby plaatsgevonden. Veel gepest met haar uiterlijk, wijnvlek in gezicht.

Gezinsfactoren

Biologische ouders leven gescheiden. Zijn nog wel bij elkaar. Biologische vader heeft een kind van de zus van moeder. Woont samen met haar moeder. Biologische vader woont in een AZC. Heeft ook een vrouw en 2 kinderen in Oudste kind woont in pleeggezin.

Hulpverlenings- geschiedenis

MST puberteit: band moeder dochter versterken.
Na geboorte van 1e kind in twee opvangplekken geweest (moeder-kindhuis). Gespecialiseerd BOR ingezet eveneens. Heeft iets meer vaardigheden geleerd om haar kindje te verzorgen. Ongeboren kind BOBP.

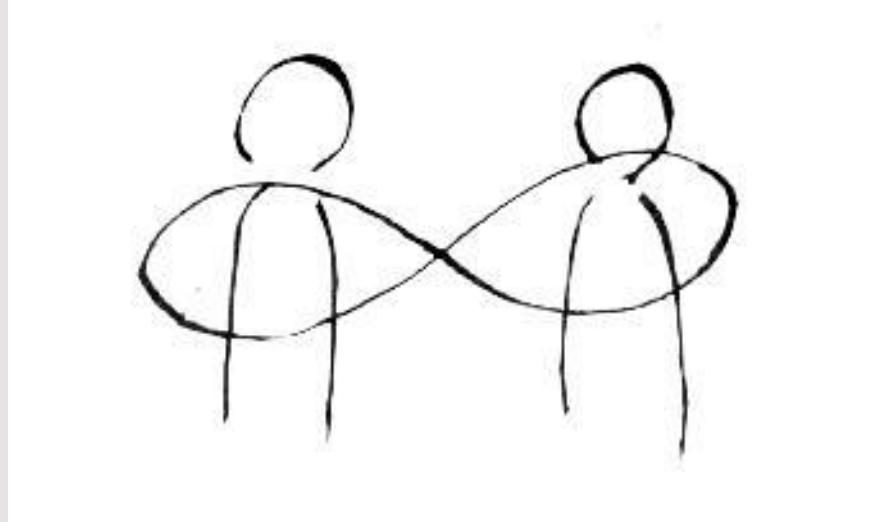

Samen oefenen aan de hand van een casus:

Welke stabiele factoren kan je herkennen:

- Persoonskenmerken,
- Leergeschiedenis,
- Gezinsfactoren,
- Hulpverleningsgeschiedenis.

De interactiecirkel

Subtitel

molendrift

Functioneren van de jongere; samen begrijpen

Kennis

Aan-/afwezige kennis bij de jeugdige en en/of ouders op gebieden gerelateerd aan het klachtgedrag.

Strategieën

De manier waarop de jeugdige en/of ouders afzonderlijk aanwezige kennis inzetten en toepassen.

Beleving

De manier waarop de jeugdige en/of ouders zichzelf, taken, situaties en problemen afzonderlijk ervaren.

Ordening van gegevens in variabele clusters 1: beleving en attitude

Beleving/attitude: het geheel van gedachten en gevoelens over de situatie wat sterk sturend is voor het handelen. = blik op jezelf, de ander en de wereld om je heen

Leefregels (als dan... redenering: als ik me terugtrek, dan ben ik veilig) en kernovertuigingen ('ik ben kwetsbaar', 'de ander gaat mij pesten' of 'de wereld is gevaarlijk'). Automatische gedachten, cognities: bijvoorbeeld 'ik moet oppassen, want anders gaan ze mij uitlachen'. Hoe sterker hoe hoger je ze plaatst.

Ordering van gegevens in variabele clusters 2: kennis

= Kennis die aanwezig of afwezig is op gebieden gerelateerd aan het klachtgedrag.

- **Declaratieve** kennis: weet iemand *wat* het probleem is en welke kennis/vaardigheden nodig zijn?
- **Procedurele** kennis: zoals vaardigheden, *hoe* doe je dat dan?
- **Conditionele** kennis: bekijken van de situatie uit een bepaald perspectief, 'onder *welke omstandigheden* kan ik het toepassen (*wanneer*)?'

Ordening van informatie in variabele clusters 3: strategie

= het geheel aan activiteiten dat iemand heeft om een bepaald doel te bereiken (wat iemand kan doen en hoe hij dit aangeleerd heeft).

- **Intentioneel:** bewust ingezet worden om iets specifiek te bereiken. Voorbeeld: discussieren, agressief gedrag.
- **Automatisch:** zonder nadenken doen. Kan ingezet worden om iets te bereiken, maar ligt vooral op onbewust niveau. Degene is zich niet altijd bewust dat hij/zij dat gedrag inzet. Voorbeeld: vermijden.
- **Instinctief:** fight, flight, freeze.

Zie je dit gedrag op alle vlakken of is dit situatiespecifiek?

Verklaring interactiecirkel

Attitude en beleving

Iedereen vindt mij geen goede moeder. Ik ben daar boos over. Ik wil graag zelf zorgen voor mijn eigen kinderen.

Attitude en beleving omgeving

Er zijn twijfels over de inzet en vaardigheden van moeder.

Oma: je moet naar mij luisteren, ik weet hoe het moet. Als je niet luistert, gaat je kind bij je weg.

GI: twijfelt of wat moeder zegt klopt en of zij wel goed voor haar kindje kan zorgen.

WIJ: twijfelen wat passend is voor moeder, lijkt te handelen vanuit angst. Ze doet heel erg haar best, maar kan ze ook eerlijk zijn over de dingen die lastig voor haar zijn.

Strategie

Als ze iets niet kan, dan terugtrekken. Weg uit de situatie, de kamer uitgaan.

Sociaal wenselijke antwoorden geven, de ander het antwoord geven waarbij ze denkt wat de ander wil horen, om het te laten weten dat ze het wel kan. Uitvoering maakt ze zelf keuzes.

Benadering (strategie) omgeving

Oma: veel herhaling, soms valt het goed, soms lastiger.

GI: willen duidelijkheid geven en geen valse hoop.

WIJ: bij positieve bevestiging kan je een goed gesprek voeren en is moeder bereid te luisteren.

Kennis

Heeft voldoende ADL vaardigheden voor zichzelf. Voor de baby voldoende kennis, maar toepassen kan lastig zijn.

Vindt het lastig de zorgen van anderen te erkennen of goed te begrijpen wat de ander bedoelt.

Kennis omgeving

WIJ: is er voldoende zicht op wanneer het "goed genoeg" is voor moeder en hebben wij wel voldoende zicht op de vaardigheden van moeder om te beslissen wat er met haar kindje moet gebeuren. Kaders zijn niet helder voor moeder en anderen.

Blauwe cirkel: werkzame factoren

Rood; wat wil je verder uitzoeken?

Nu weer samen oefenen:

- Welke beleving/attitude herken je?
- Welk gedrag/strategie?
- Welke kennis heeft iemand of ontbreekt mogelijk?

Kijk of het lukt de blokken van de persoon zelf als de blokken over de omgeving in te vullen.

Terugkoppeling:

- Wat kwam je tegen?
- Wat ging goed en wat was lastig?
- Andere vragen?

Conclusie: richtinggevend

Een gedeelde verklarende analyse vraagt:

- Deskundigheid in het 'verklaren' (klinisch redeneren)
- Tijd aan de voorkant
- Vaardigheid en bereidheid tot luisteren naar verhaal van de jeugdige en zijn gezin
- Bereidheid tot verdragen en vertragen
- In staat zijn tot 'goed genoeg' en 'first do no harm' afweging

GVA doet een beroep meerdere denk- en uitvoeringsniveaus:

- Weging wanneer inzetten, bij welke problematiek
- Weging welke stappen zijn er nodig in het proces om tot consensus te komen
- Weging relevante informatie bij het analyseren om tot een verklaring te komen
- Motivationele gespreksvoering alle betrokkenen onderdeel te maken van hun eigen GVA.

Mogelijkheden in het werk:

- ‘Droog oefenen’: pak een casus die je goed kent en waar je veel informatie over beschikt. Bespreek het met je collega en probeer samen het schema in te vullen.
- Kies een zaak waarbij je inschat dat het geschikt is voor een GVA. Bespreek het met je collega en maak een plan van aanpak.

Volgende bijeenkomst:

- Verdieping model: conclusie en advies
- Bespreken van de eigen casus
- Jouw eigen rol bij het model
- Implementatie in de werkwijze

PUZZELAARS

DE WERELD
VRAAGT NOG
OM
'N OPLOSSING

POSTBUS 1345
5907 BA AINHEM

Loesje

Volgende bijeenkomst: digitaal TEAMS

Huiswerk: ingevulde GVA in de
oefenomgeving